

Infoblad Doelsoorten

Grote modderkruiper

De grote modderkruiper is op het eerste gezicht misschien weinig aansprekend; de bruin gestreepte, lang gerekte vis wordt een centimeter of 20 en leeft een verborgen leven. 's Nachts speurt hij met zijn kenmerkende bekdraden de bodem af op zoek naar voedsel, overdag houdt hij zich schuil. De grote modderkruiper leeft in verlandende wateren en hij kan tijdelijke droogval overleven door zich in te graven in de modder en zuurstof in zijn darmen op te slaan.

Voortplanting

De grote modderkruiper is van nature een moerassoort en is afhankelijk van een dikke modderlaag en een uitbundige waterplantengroei. Van oudsher waren dat overstromingsvlaktes en plasdrassige situaties – plekken die tijdens het voorjaarshoogwater onder lopen. In dit warmere, ondiepe water zet het vrouwtje wel 70.000 tot 150.000 eitjes af tussen de planten (april-juni).

Natuurlijk leefgebied

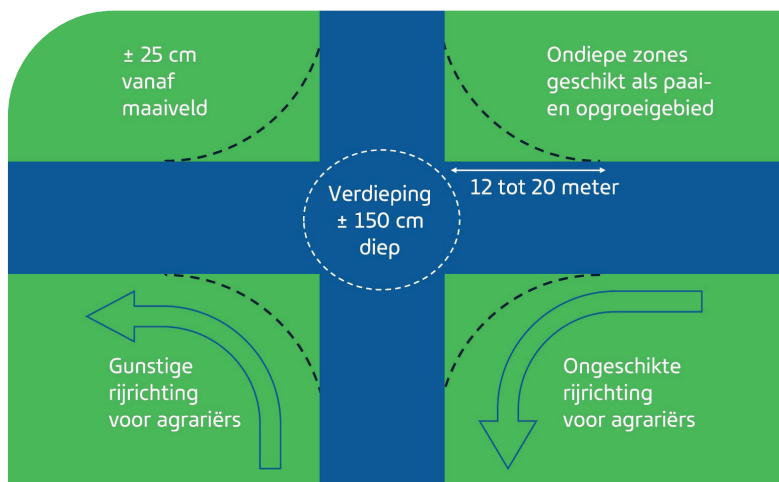
Na het voorjaarshoogwater trekken de jonge modderkruipers met het zich terugtrekkende water mee naar de (iets) diepere delen. Van nature waren dit vaak langzaam verlandende plasjes zoals oude meanders. Ook dit soort plekken komen wel eens droog te staan. Dan komt de kracht van de grote modderkruiper tevoorschijn: darmademhaling.

Leefgebied vroeger

Zeventig jaar geleden vond de grote modderkruiper een perfect leefgebied in de extensieve landbouwgebieden. Sloten in poldergebieden waren rijk aan vegetatie en de weilanden overstroomden nog regelmatig zodat de modderkruiper zich op de ondergelopen weilanden kon voortplanten. Verlanding van de sloten werd constant tegengegaan, maar nog niet met grote, efficiënte machines.

Leefgebied nu

Door het kunstmatig peilbeheer tegenwoordig overstroomden sloten niet meer voor langere tijd waardoor de grote modderkruiper zich niet meer op de weilanden kan voortplanten. Stuwen en gemalen belemmeren de dieren die 's winters met het water mee zijn gezwommen om terug te keren naar hun voortplantingswateren. Tot slot gebeurt het schonen snel, efficiënt en met groot materieel. Grote modderkruipers vluchten altijd verticaal de diepte en de modder in, maar vaak worden ook deze diepere delen geschoond.

Slootkruising voor overwintering en bij zomerdroogte

Wat kan ik doen voor de grote modderkruiper?

1. Voer ecologisch slootbeheer uit.
 - Pas gefaseerd schonen toe, liefst met de maaikorf naar je toe waarbij je de vegetatie aan de aanpalende oever laat staan (minimaal 50 cm). Delen van deze vegetatie boven het wateroppervlak kunnen wel afgemaaid worden.
 - Haal de maaikorf niet over de bodem, laat altijd de beworteling van de planten intact. Dit zorgt ook voor stevigere oevers.
2. Leg natuurvriendelijke oevers aan. Dit kan ook in combinatie met weidevogelbeheer omdat deze ook goede foeragemogelijkheden creëren (visoverlevingskuil).
3. Leg diepe plaatsen aan voor overwintering en bij zomerdroogte. Overwintering en overleving tijdens droge zomers met lage waterstanden (als de rest van de sloot echt kurkdroog staat) gebeurt in de diepere delen van het leefgebied.
 - De diepte hoeft maar 30 cm dieper dan de rest te liggen. Een oppervlakte van 2 m² is voldoende.
 - Bij voorkeur is er elke 200 m een diepe plaats.
 - Zie ook het voorbeeld van een slootkruising op deze pagina.

Meer weten?

Zie www.boerennatuurrechttoost.nl of neem contact op met je veldcoördinator.